

The 10th International scientific and practical conference "Topical aspects of modern scientific research" (June 13-15, 2024) CPN Publishing Group, Tokyo, Japan. 2024. 602 p. ISBN 978-4-9783419-2-1

<https://sci-conf.com.ua/x-mizhnarodna-naukovo-praktichna-konferentsiya-topicalaspects-of-modern-scientific-research-13-15-06-2024-tokio-yaponiya-arhiv/>.

<https://sci-conf.com.ua/wp-content/uploads/2024/06/TOPICAL-ASPECTS-OF-MODERN-SCIENTIFIC-RESEARCH-13-15.06.24.pdf>

МЕМЕТИС В РОЗВИТКУ ЖИТТЕВОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ ВОЛОНТЕРІВ В УМОВАХ ВОЄННОГО СТАНУ

Гудінова Ірина Леонідівна, науковий співробітник Інститут психології імені Г. С. Костюка
НАПН України м. Київ, Україна

Анотація: Подано короткий огляд нової науки. Описані функції мотиваторів як: ціннісно-сислового регулювання при створенні особистісного життєвого проекту, оцінювання істинності моральних доменів соціокультурного знання, конструювання нових реальностей та ін. Меми – інформаційні ресурси завдяки своїй лаконічності. Використання соціокультурних зразків приводить до кількісних змін, а саме: конкретизації переосмисленої ситуації; підвищення емоційного рівня і самоповаги; текстова лаконічність призводить до відчуття завершеності і отримання «життєвої мудрості»; людина стає здатною словом допомогти іншій людині (мемотерапія); Стартуючи від сприйняття мему, людина продовжує шукати сенси життєвих змін – ущільнена смислова перспектива. Отже, така форма відображає життєвий досвід та свідчить словом про осмислення власного шляху.

Ключові слова: мем, самопроекування особистості, соціокультурний текстовий зразок, волонтер.

Меметика досить молода і спірна наука, їй ще доведеться досліджувати функції мемів, як зброї\нападу\захисту\агресії\самооборони, у смислових війнах, які іноді ідуть поруч з фізичними війнами. Мем є одним із найбільш яскравих атрибутів і термінологічних символів сучасної комунікації.

Мем, як соціокультурний факт впливає на запал людини, і за цим всім стоїть ментальний пласт культурних уявлень. Віднайдені-запозичені-присвоєні із соціокультурного простору нові близькі по духу смисли\практики вже самі **368** по собі є мотиватори (зразки для копіювання) за функціоналом. Присвоєний смисл слугує, як старт до особистісних змін за посередністю інтерпретацій. З кожним рішенням ми змінюємо життя. Швидкий шлях від чужого зразкового смислу до свого інтерпретаційного смислу відбувається без відчуття інформаційного тиску. Особливо це актуально у ситуації коли потрібно швидко реагувати, коротко говорити але по суті. Близькість моральних криз та цінностей у близьких мотиваторах споріднює читача і автора автоматично.

Ціннісно-смысловий простір складають смисли, ідеали, цінності і цілі, які як внутрішні орієнтири і критерії оцінки його активності забезпечують просування людини по життєвому шляху.

Смисли орієнтують людину в його в внутрішньому світі, відображаючи сформувалося в ході життєдіяльності упереджене, індивідуалізоване ставлення людини до світу і визначаючи особистісну значимість його спонукань і вчинків в контексті життєвого шляху в цілому, в контексті долі.

Мемі можуть використовуватись, як потужна зброя у смысловій війні, де сторони воюють за системи світоглядних переконань і цінностей людей, нав'язуючи нові смисли. За допомогою мемів можна легко маніпулювати свідомістю людей, схиляючи її на свою сторону. Меметичну зброю може бути направлено не тільки на нищення, а і на творення і відновлення. «Словом можна убить, словом можна спасти, словом можна полки за собою повести», - писав В. Шефнер. Так самі вживані мемі направлені на презентацію України: «Доброго вечора, ми з України», «все буде Україна» — останнім часом Україна перетворилася на такий узагальнений образ добра.

Меметичний текст в сучасному швидкоплинному світі стає вкрай потрібною структурою, межами, опорою в кризовій ситуації. Такі текстові мікро мотиватори призводять до швидкої макро поведінки розширеної за рахунок інтерпретацій. Розширюються межі можливостей завдяки соціокультурному простору і колективному досвіду. Меметичний текст - ретро та перспективна динаміка породження інтерпретацій, прогнозовані соціокультурні комунікаційні процеси. 369 А саме життя стає проектом енергій подвоєння текстової та смыслової реальності. «Його реальність в мені» «естетичне чуже як забуте своє» - породження і примноження нових реальностей адаптованих до ситуацій.

Коротко нагадаємо: Меметичні (короткі) смисли стають смислами-донорами, смислосберігаючими-енергозберігаючими одиницями, та смислороджувачими. Після сприйняття зразкових смислів мемів майбутнє сприймається як проторований шлях - першопрохідцями та одностумцями які вже в тому чи іншому сенсі створили комфортні соціокультурні стосунки і ціннісний ресурс (соціальне, духовне благополуччя). Лаконічність думки, споріднена з цитатною думкою.

Мем є світоглядом, системою цінностей, рівнем психологічного існування, В мотиваторах чуже\свое - переходить в наше що важливо в волонтерських колах, і поєднує не тільки цінності і подібні історії, а і роки та епохи створюючи вектор життєвого простору в певних соціокультурних межах.

Віднайдені в мемах направляючі принципи життєоблаштування дозволяють поєднати духовне та фізичне. «Життя задихається без цілі» (Достоевський).

Мемі проявляють глибинні образи мислення, які формують системи і впливають на поведінку людини. Вони містять в собі національний базовий

пакет думок, мотивів і інструкцій, які визначають те, як ми ухвалюємо рішення і розставляємо пріоритети в житті.

Іноді меметичні текстові форми підштовхують людину до проектування не повертаючись і не осмислюючи минулі події, але зазвичай меми ставлять під новий кут зору особистісні життєві ситуації з минулого.

Меми в чистому вигляді є актуальні смисли чи інформаційна домінанта.

Меметичний життєвий смисл інтертекстуальний – одиниця мовної культури «елітарного типу», яка основана на охопленні свідомістю максимуму життєвих інтерпретованих смислів. Інтертекстуальність – це код культури, системи традиційних для людства цінностей матеріального та духовного характеру які мають статус міжнародного спілкування. Життєві меметичні **370** смисли мають статус міжнародного «культурогенного» спілкування (Едвард Осборн Уілсон і Чарльз Ламсден запропонували концепцію «культурогену»). За визначенням багатьох авторів мотиватор інтертекстуальний і є кодом культури, текстом впливу.

Віднайдені-запозичені-присвоєні із соціокультурного простору нові близькі по духу смисли\практики вже самі по собі є мотиватори (зразки для копіювання) за функціоналом. Присвоєний смисл слугує як старт до особистісних змін за посередністю інтерпретацій. З кожним рішенням ми змінюємо життя.

Швидкий шлях від чужого зразкового смислу до свого інтерпретаційного смислу відбувається без відчуття інформаційного тиску. Близькість моральних криз та цінностей у близьких мотиваторах споріднює читача і автора автоматично.

Меметичний смисл – це лаконічна думка, споріднена з цитатною думкою, це «текст в тексті». Людина постійно в пошуці «слів ключів»\«смислів ключів» і відповідь на питання «Ким\ яким мені бути в майбутньому для .....?» Сила мови полягає в умінні висловити багато в малій кількості слів.

Пошук смислу, це пошук ціннісної підтримки\ ресурсу\регулювання в інших, в соціокультурному досвіді та зразках. Потреба в змінах - самозаміна смислів і самозміна - вчинків. Далі постановка питання на: вибір цінності, внутрішній світ особистості, свобода, межі свободи, духовність, цілісність особистості. Можливості, перспективи, настрої на нечислені самопроекти.

Сприйнятий смисл із соціокультурного оточення є новим рівнем постановки цілі, і лише час стає виміром «народження нового смислу»!

Коротка смислова форма «мем» є світоглядом, системою цінностей, рівнем психологічного існування, хронотопи попередніх епох і людей в них. Події до яких повертаються люди для гармонічної їх адаптації в соціокультурному просторі і виправлення докорінно попередніх життєвих історій. Стратегії - це переконання, що стосуються наслідків і причин. Вони програмують нас так, щоб ми на підсвідомості вірили, що певна поведінка **371**

дасть певний результат. Одним із наслідків такої поведінки может бути низка подій, причетних до перенесення данного мема - стратегії на інші розуми.

Так віднайдення гасла, смислу чи низки смислів для певної ситуації можуть стати сенсом життя на короткий період чи на все життя.

Сенс життя викликає у людини особливе ставлення до часу життя, розуміння його незворотності, прагнення до його раціональному використанню. Сприйняття конкретної ситуації у гармонії з цілісним «життєвим простором» набутий\присвоєний смисл дозволяє людині сприймати низку окремих ситуативних епізодів цілісно і вписаного в загальний смисл життя.

З цієї точки зору «сенс життя - це не тільки майбутнє\перспектива, не тільки життєва мета, але й міра досягнутого людиною, оцінка досягнутого своїми силами по істотним для особистості критеріям, психологічна здійснення. Тому, досягаючи конкретних цілей у житті, ми не втрачаємо її сенсу, а, навпаки, підсилюємо його, переконуємося в ньому, переживаємо його. Здатність суб'єкта переживати цінність життя, задовольнятися нею і становить її сенс Надзвичайно важливо «оптимальний сенс життя». Сенс життя, з одного боку, тісно пов'язаний з особистісними цінностями, а з іншого - з цілями людини. При цьому сенс життя виступає як інстанції, що інтегрує всі безліч життєвих цінностей, смислів і цілей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Гудінова І.Л. Протонаратив як ціннісно-сміслова основа самопроекування в блогосфері. / І.Л. Гудінова // Актуальні проблеми психології: Збірник наукових праць Інституту психології ім. Г.С. Костюка НАПН України. — 2015. — Том II: Психологічна герменевтика. Випуск 9. — С. 142- 156.

2. Менегетти А. Онтопсихология и меметика [Електронний ресурс] / А. Менегетти. — Режим доступа: <http://www.zipsites.ru/psy/psylib/info.php?p=3039> (15.04.2024)